

אלה כבר מזמן התאספו בלהקות ועברו מחוף לחוף דרך חול וביצה במהירות רבה, דומה כאילו זרק מישהו חופן אפונה. עבודה רבה הייתה לציפורים קטנות.

היער היה חשוך ושותק, כי הזמרים הראשיים כבר עזבו, בלי להמתין להתגברות הקור. "מדוע ממהרים כל כך הקטנים!" רטן הברווז הזקן, שלא אהב את המהומה שסביב "נעוף כשיגיע הזמן.. אינני

מבין למה להתרגש כל כך." "אתה תמיד היית עצלן, לכן אינך אוהב להביט על התרגשות של אחרים" נזפה בו זוגתו, הברווז הזקנה.

"אני עצלן? את משמיצה אותי סתם, זה הכל. אני דואג אולי יותר מכולם, רק אינני מראה זאת. ולא

אפורת הצוואר

ד. ממין-סיביריאק (1852 - 1912)

עם בואו של קור הסתיו הראשון הצהיב העשב והציפורים התחילו להתרגש. כולם התכוננו לדרך ארוכה, והמראה של כולם היה רציני, מודאג. אכן, לא קל לעבור במעוף מרחק של אלפי ווירסט. כמה ציפורים מסכנות ינשרו מחוסר כוח, כמה יאבדו מסיבות שונות. בכל אופן היה על מה לחשוב. הציפורים הגדולות, כמו ברבורים, אווזים וברווזים, התכוננו לדרך בכובד ראש, תוך הכרת הקושי של המבצע העומד לפניהם. הם רעשו, הסתובבו והטרידו ציפורים קטנות, כמו שרונים וביצניות.

"אבות אחרים דואגים לילדיהם ואצלך זה כאילו לא כלום!"

"את מדברת על אפורת צוואר שלנו? מה אני יכול לעשות כשהיא לא יכולה לעוף? אני לא אשם.."
אפורת הצוואר הם קראו לבתם הנכה, שכנפה נשברה עוד באביב. שועל התגנב אל האפרוחים

ורצה לחטוף את הברווזונת. הברווזה הזקנה התנפלה באומץ על האויב ולקחה ממנו את הגוזל, אך כנף אחת נשארה שבורה.

"קשה לי לחשוב איך נשאר כאן את אפורת הצוואר לבדה" חזרה שוב הברווזה בדמעות "כולם יעופו מכאן והיא תישאר לגמרי לבד. כן

לבד. אנחנו נעוף דרומה והיא מסכנה תישאר בקור. הרי היא בת שלנו ואני מאוד אוהבת אותה את אפורת הצוואר שלנו! אתה יודע, זקן. אולי אשאר לחורף יחד אתה.."

יעזור אם ארוץ ואתרוצץ מבוקר עד ערב על החוף, אצעק ואפריע לאחרים."

בן הזוג שלה כבר מזמן הרגיז את הברווזה ועכשיו היא התרגזה ממש. "רק תביט על האחרים, עצלן! הנה השכנים שלנו, אווזים וברבורים. עליהם נעים להסתכל. חיים בשלום זה עם זה. ברבור או אווז

לא יעוזב את הקן שלו, אלא אם ידאג קודם לצאצאים. כן, כן.. ואתה כלל לא דואג לקטנים. חושב רק על עצמך, רק שיהיה לך מה לאכול. במילה אחת - עצלן... גם לא נעים להביט עליך."
"אל תברברי זקנה! אני לא מתלונן על אופי דוחה שלך. לכולם מגרעות משלהם. אני לא אשם שאווז היא ציפור טיפשית ורצה אחרי הצעירים שלה. ובכלל, הכלל שלי הוא לא להתערב בעניינים של אחרים. שכל אחד יחיה לפי דרכו."

הברווז הזקן אהב להתפלסף וגם להוכיח שהוא, ברווז זקן, תמיד צודק, תמיד חכם ותמיד טוב מכל האחרים.

הברווזה התרגלה כבר מזמן לדבר, אבל הפעם לא רצתה לוותר. "איזה אב אתה?" נזפה בבעלה

"והקטנים האחרים?"

"אלה בריאים. יסתדרו גם בלעדי."

הברוזה הזקן השתדל תמיד לסיים את הדיון,

כשדובר על אפורת הצוואר. מובן, גם הוא אהב אותה, אבל למה לדאוג לשווא? אז היא תישאר,

אולי תקפא. בוודאי חבל, אך ממילא אין מה

לעשות. וחוץ מזה חייבים גם לחשוב על צאצאים

האחרים. בת הזוג שלו דואגת תמיד, וצריך לראות

את הדברים כמו שהם. הברוזה ריחם על הברוזה,

אך לא הבין במלואו את הצער האימהי שלה. אולי

מוטב היה שהשועל היה טורף את אפורת הצוואר,

הרי ממילא היא תמות בחורף.

הברוזה הזקנה התייחסה ברוך מיוחד לבת הנכה

לקראת הפרידה. אפורת הצוואר המסכנה עוד לא

ידעה מה זה פירוד ובדידות והביטה בסקרנות על

האחרים, המתכוננים לדרך. נכון, קצת חבל היה

לה לראות שהאחים והאחיות שלה התכוננו לדרך

בשמחה כזו, ולחשוב שהם יהיו איפה שהוא רחוק,

רחוק, איפה שאין חורף.

"והרי תחזרו באביב?" שאלה אפורת הצוואר את

אמא שלה.

"כן, נחזור יקירתי. נחזור ונהיה כולנו שוב ביחד."

כדי לעודד את

אפורת הצוואר

המהורהרת, האם

סיפרה לה על כמה

מקרים בהם

הברוזה נשאר

לחורף. היא הכירה

שני מקרים כאלה.

"איך שלא יהיה, יקירתי, תחזיקי מעמד. תחילה

יהיה לך עצוב, אחר כך תתרגלי. אילו אפשר היה

להעביר אותך לאגם חם, שלא קופא בחורף, היה

טוב יותר. זה לא רחוק מכאן.. אבל למה לדבר

סתם, ממילא לא נוכל להעביר אותך לשם!"

"ואני כל הזמן אחשוב עליכם" חזרה שוב ושוב

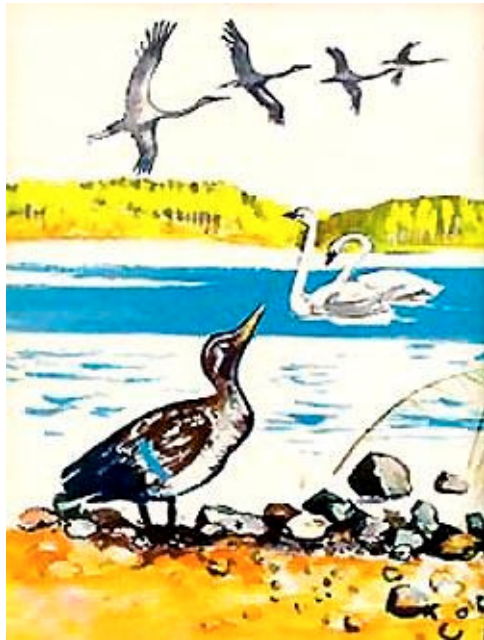
אפורת הצוואר המסכנה "כל הזמן אחשוב עליכם.

איפה אתם, מה אתם עושים, האם שם שמח לכם..

איך שלא יהיה, אהיה אתכם יחד."

הברוזה הזקנה אספה את כל כוחותיה כדי לא

והיא עקבה בעיניה אחרי להקות העגורים העוברות בשמיים. "כמה טוב להם!" חשבה אפורת הצוואר. עכשיו כבר גם ברבורים, אווזים וברווזים התכוננו ממש לדרך. קנים בודדים התחילו להתייחד בלהקות גדולות. הציפורים הזקנות והמנוסות לימדו את הצעירות. כל בוקר הצעירים התאמנו כדי לחזק את כנפיהם לקראת הדרך הארוכה. מנהיגים

חכמים לימדו תחילה כיתות קטנות, ואחר כך את כולם יחד. היה הרבה רעש, צעקות ושמחה. רק אפורת הצוואר לא יכלה להשתתף באמונים האלה והביטה עליהם מרחוק. מה לעשות? נשאר לה להשלים עם הגורל. אבל היא שחתה

וצללה. המים נעשו לה לחיים שלמים! והזמן עבר, עבר מהר. "צריך להיפרד. הגיע זמן" אמרו המנהיגים הזקנים. "למה לנו לחכות?"

להראות את הייאוש שלה. היא השתדלה להיראות שמחה אך בשקט בכתה עבור כולם. הו, כמה שהצטערה על אפורת הצוואר. החמודה, האומללה! היא כמעט ולא שמה לב יותר על צאצאיה האחרים, ולפעמים נדמה היה לה שהיא בכלל לא אוהבת אותם.

וכמה מהר עבר הזמן! בבוקר היה כבר קריר. שיחי לבנה הצהיבו והאדימו עלי צפצפות. המים בנהר נעשו כהים יותר וגם הנהר בעצמו נראה יותר רחב, כי העשב בגדות נבל. רוח סתונית קרה אספה את עלי השלכת. השמיים התכסו לעתים קרובות בעננים כבדים שמהם טפטף גשם סתווי דקיק. ובכלל ההרגשה הכללית הייתה כבדה וכל יום התקרב מועד היציאה.

ציפורי הביצות יצאו הראשונות, כי הביצות התחילו כבר לקפוא. ציפורים השוחות במים נשארו הכי הרבה זמן. את אפורת הצוואר צערה במיוחד היציאה של עגורים כי הם עפו בצעקות עצובות כל כך, כאילו קראו לה לבוא אתן. זו הפעם הראשונה שנכמר לבה לקראת איזושהי צרה בלתי ידועה,

ביום הגורלי כולם התאספו בלהקה גדולה על הנהר. היה בוקר מוקדם, והמים מכוסים עדיין בערפל כבד. קבוצת הברווזים כללה כשלוש מאות ציפורים. נשמע רק קרקור של המנהיגים. הברווזה הזקנה לא ישנה בכלל באותו לילה. היה זה הלילה האחרון שבו בילתה ביחד עם אפורת הצוואר האהובה.

"תישארי ליד הגדה הזו, שם איפה שהנהר נכנס לאגם. שם המים לא יקפאו במשך החורף.. יעצה לה. אפורת הצוואר עמדה בצד, רחוק מהלהקה, כמו זרה... כולם היו כל כך עסוקים שלא שמו לב עליה בכלל. רק לבה של אמה נכמר על פרידה

מאפורת הצוואר. היא חשבה מספר פעמים להישאר אתה, אך איך אפשר להישאר כשילדיה האחרים עפים עם כל הלהקה? "אז קדימה!" קרא המנהיג הראשי בקול רם, וכולם

התרוממו באוויר. אפורת הצוואר נשארה על הנהר לבדה והרבה זמן עוד עקבה בעיניה אחרי הלהקה המתרחקת. היא ראתה איך בהתחלה מתרומם ענן חי של ציפורים, אחר כך מסתדר במשולש יפה ונעלם בסוף. "האם אני באמת יחידה?" שאלה את עצמה אפורת הצוואר ודמעות זלגו מעיניה "אולי כבר עדיף היה באמת שהשועל יאכל אותי..."

הנהר שעליו נשארה אפורת הצוואר זרם בעליזות בין ההרים המכוסים ביער סמיך. המקום היה כאילו ריק, כמעט ולא נראו חיות סביב. בבקרים המים שליד החוף קפאו, ובמשך היום הקרח, דק כזכוכית, נמס.

"ואם כל הנהר יקפא?" חשבה אפורת הצוואר בדאגה. היה לה עצוב להיות לבדה, וכל הזמן חשבה על האחים והאחיות

שלה. איפה הם היום? האם התעופפו בבטחה?
האם הם חושבים עלי? היה לה מספיק זמן כדי
לחשוב על כל זה. קשה היה לה לבדה. הנהר היה
ריק ורק ביער הורגשה תנועה כלשהי, שם הסתובב
שלווים, קפצו ארנבות וסנאים.

מרחב שעמום יצאה פעם אפורת הצוואר ליער,
ונבהלה מאוד כשמתחת לשיח קפץ פתאום ארנב.
"כמה שהפחדת אותי, טיפשונת!" אמר הארנב
אחרי שנרגע קצת "הנשמה עברה לי לעקבים..
ולמה את מסתובבת כאן? הרי כל הברווזים כבר
עפו מזמן?"

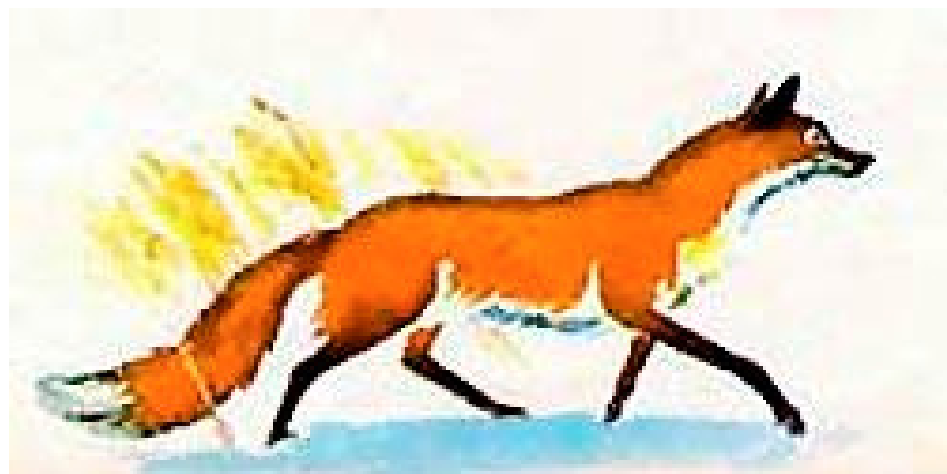
"אני לא יכולה לעוף. שועל תפס אותי ופגע בי עוד
כשהייתי קטנה..."

"אל תזכירי לי שועלים!
אלה חיות רעות. גם
אחריי הם רודפים..
תיזהרי מהם, במיוחד
כשהנהר מכוסה
בקרח.."

הם התיידדו. הארנב היה חשוף לסכנות כמו

אפורת הצוואר והוא ניצל רק הודות למהירות
הדילוגים שלו.
"אילו היו לי כנפיים, כמו לציפור, לא הייתי מפחד
מאף אחד! ואת, אמנם אין לך כנפיים, אבל תוכלי
לשחות, ותוכלי גם לצלול בתוך המים. ואני כל הזמן
רועד מפחד. סביבי אויבים תמיד. בקיץ אפשר עוד
להתחבא איכשהו, אבל בחורף רואים את הכל."
תוך זמן קצר ירד השלג הראשון אבל הנהר עדיין
לא נכנע לקור. הוא המיס במשך היום את הכל
שקפא בלילה. המסוכנים ביותר היו הלילות
הבהירים, מלאי כוכבים, כשהכל השתק ועל
הנהר לא נראו ערפלים. הנהר כאילו נרדם, והקור
ניסה לכסות אותו בקרח.
ובסוף כך גם קרה.
היה זה לילה שקט, שקט מאוד, עם הרבה כוכבים
בשמיים. על הגדה עמד יער כהה, כמו משמר
ענקים. ההרים נראו גבוהים יותר, כפי שנראה
תמיד בלילה. הירח האיר מלמעלה על הכל עם אור
מנצנץ. הנהר, המבעבע ביום, השתתק, הקור
התגנב אליו בשקט - בשקט, אחז בכוח את הנהר

כשהשועל נעלם קפץ מיד הארנב ואמר "תיזהרי אפורת הצוואר, הוא יחזור, זה בטוח."
אפורת הצוואר פחדה כפי שפחד הארנב ולכן גם לא יכלה ליהנות מהשינויים המופלאים שהתרחשו סביבה. כי עכשיו התחיל חורף של ממש. האדמה הייתה מכוסה בשטיח שלג לבן. לא נשאר אף מקום גלוי. גם עצים חסרי העלים, לבנה וצפצפה, לבשו מוך כסוף. והאשוחים נעשו עוד יותר חשובים. הם עמדו מכוסים בשלג כאילו הלבישו להם מעילים חמים יקרים. כמה יפה היה סביב!
אבל אפורת הצוואר המסכנה ידעה שהיופי הזה לא בשבילה, וחשדה כל הזמן שאוטאוטו השלולית

הממרה וכיסה אותו בקרח כמו ראי.
אפורת הצוואר הייתה מיואשת, כי רק אמצע של הנהר לא קפא, ושם נותר רק אגם קטן. מהמקום החופשי, שבו ניתן היה לשחות, לא נשאר אלא כחמש-עשרה אמות.

הדאגה של אפורת הצוואר עלתה עוד יותר, כאשר על גדת הנהר הופיע שועל. אותו השועל ששבר את הכנף שלה.

"הי, זו מכרה ישנה. שלום!" אמר השועל בשמחה, כשהוא נעמד על החוף "כבר מזמן לא ראיתך. אני מברך אותך בחורף הזה."
"לך מכאן, בבקשה,

אינני רוצה בכלל לדבר אתך" ענתה לו אפורת הצוואר.

"איזה מרץ, אין מה לדבר! ואותי תמיד משמיצים. אחרים עושים מה שלא יהיה, ואחר כך מאשימים אותי.. טוב, להתראות!"

רק חלון קטן, כשני צעדים גודלו. הקרח התחזק והשועל יכול היה להתיישב ממש על הקצה שלו. אפורת הצוואר האומללה צללה לתוך המים, אבל השועל ישב וצחק ברשעות "אין דבר, צללי, גם כך אוכל אותך.. מוטב שתצאי בעצמך."

הארנב ראה את השועל מהחוף והשתתף בכל לבו בגורלה של אפורת הצוואר "אך, אתה שועל נבזה! אפורת הצוואר מסכנה! השועל יאכל אותה..". ולמעשה השועל היה טורף את אפורת הצוואר, כאשר הפתח על קרח קפא לגמרי, אך קרה אחרת. הארנבים ראו את הכל בעיניהם המלוכסנות.

הקטנה שלה תקפא ולא יישאר לה כל מקום לחיות בו.

והשועל אמנם חזר אחרי ימים אחדים, ישב על הגדה ודיבר שוב "התגעגעת אליך, ברווזנת.. בואי הנה ואם אינך רוצה, אבוא אליך בעצמי.. אני לא גאוותן כזה.."

והשועל התחיל לזחול בזהירות על הקרח בכיוון השלולית. לבה של אפורת הצוואר קפא. אך השועל לא יכול היה להגיע עד המים כי הקרח היה עוד דק מדי. הוא נשכב עם ראשו על כפותיו הקדמיות,

ליקק את שפתיו ודיבר "כמה שאת טיפשה, ברווזה.. צאי לקרח! ובינתיים, להתראות. אני הולך לעיסוקים שלי.."

וכך הגיע השועל מדי יום, לראות האם שלולית לא קפאה עוד.

ובינתיים הכפור עשה את שלו. מהאגם הקטן נשאר

והתיישב על חוף הנהר כדי לנוח.
"אך, זקנה, זקנה. ברח המעיל!" חשב הוא בקול
רם "טוב, אנוח ואלך לחפש אחר."
כך ישב הזקן ופתאום ראה - שועל זוחל על הקרח.
זוחל כמו חתול.
"הה-הה, יופי יהיה!" שמח הזקן "לזקנה שלי יהיה
גם צווארון, בנוסף למעיל.. השועל כנראה רוצה
לשתות, או אולי לדוג
איזה דג."

שהצווארון לא יתקלקל" חשב הזקן כשכיוון את

זה קרה בבוקר. הארנב יצא מהמאורה שלו כדי
לאכול ולשחק עם ארנבים אחרים. הכפור היה חזק
והארנבים ניסו להתחמם, שפשפו כף בכף. למרות
הקור היה להם שמח. אך פתאום "חבריה זהירות!"
קרה מישהו. אכן התקרבה סכנה. בקצה היער עמד
צייד זקן, כפוף גב, שהתגנב בשקט על נעלי שלג
ובחן את הארנבים.

"צריך להכין מעיל חם לזקנה שלי!" היה אומר
לעצמו כשחיפש את הארנב הגדול ביותר.
הוא התחיל לכוון את הרובה, אך הארנבים הרגישו
בו וברחו לתוך היער כמו משוגעים.
"אוך, ערמומיים!" כעס הזקן "לכו לעזאזל! לא
מבינים שהזקנה שלי זקוקה למעיל פרווה. אחרת
היא תקפא. אבל אתם לא תערימו על אקינטיץ',
כמה שלא תרוצו. אקינטיץ' יהיה ערמומי יותר.
הזקנה אמרה לאקינטיץ' 'אתה, זקן, אל תחזור בלי
מעיל בשבילי!' ואלה בורחים!.."

הזקן התחיל ללכת לפי עקבות של הארנבים, אך
אלה, כמו חופן אפונה שנזרק, התפזרו ביער. הזקן
בסוף התעייף, קילל את הארנבים הערמומיים

נעשה אתך: אביא אותך לנכדים שלי.. הם ישמחו.
ובאביב תטילי ביצים לזקנה שלי ותדגרי ברווזונים.
נעשה כך? ככה זה, טיפשונת."

הזקן הוציא את אפורת הצוואר מהמים ושם אותה
על החזה, תחת המעיל שלו. "ולזקנה שלי לא אומר

דבר" תיאר לעצמו
כשיצא לדרך הביתה
"שהמעיל שלה עם
הצווארון יטיילו עוד
ביער. העיקר שהנכדים
שלי ישמחו.."
הארנבים ראו את הכל
וצחקו בשמחה. מילא,
הזקנה תשב ליד התנור
וגם ללא מעיל לא
תקפא.

הרובה אל השועל "כי הזקנה שלי תכעס כשיהיו
חורים בצווארון.."

הוא כיוון הרבה זמן כדי למצוא מקום מתאים
בצווארון. בסוף ירה. דרך העשן של ירי ראה שדבר
מה מסתובב על הקרח, ובמהירות התחיל לרוץ
לכוון הזה. פעמיים נפל בדרך וכשהגיע בסוף,
הושיט ידיו לצדדים. לא היה שם צווארון ובמקומו
במים שחתה רק אפורת הצוואר מבוהלת.

"איזה תרגיל!" השתומם הזקן והניף ידיים "זו
הפעם הראשונה שאני רואה איך שועל הופך
לברווז... חיה ערמומית כזו!"

"סבא, השועל ברח" הסבירה לו אפורת הצוואר.
"ברח? הנה לך, זקנה, גם צווארון וגם מעיל.. מה
אעשה עכשיו, הה? נו, שיהיה.. ואת, טיפשונת,
למה את שוחה כאן?"

"אני, סבא, לא יכולתי לעוף יחד עם אחרים. הכנף
שלי שבור.."

"אך, טיפשה, טיפשה! הרי שאת או תקפאי מקור
או שועל יאכל אותך.. כן."

הזקן חשב, חשב אחר כך הניע את ראשו ואמר "כך